

A Magyar Köztársaság nevében!

A Pécsi Ítéltábla dr. Tatár Zoltán ügyvéd által képviselt **felperes neve** (címe) felperesnek - a személyesen eljáró **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen államigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránti perében a Baranya Megyei Bíróság 2011. május 4. napján kelt 11.P.20.109/2011/6. számú ítélete ellen a felperes által 7. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatva kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 454.434 (négy százötvennégyezer-négy százharmincnégy) forintot és ennek 429.400 forint résztőke alapján az 1998. augusztus 25. napjától 2000. augusztus 31. napjáig terjedő időre számított évi 20 %-os, 2000. szeptember 1. napjától 2000. december 31. napjáig terjedő időre számított évi 12 %-os, 2001. január 1. napjától 2004. december 31. napjáig terjedő időre számított évi 11 %-os, 2005. január 1. napjától a kifizetés napjáig terjedő időre minden késedelemmel érintett naptári fél évre az adott fél évet megelőző napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatát; 25.034 forint résztőke alapján a 2001. december 17. napjától a kifizetés napjáig terjedő időre a fentiekkel megegyező módon számított mértékű késedelmi kamatát.

Ezt meghaladóan a keresetet elutasítja.

Mellőzi a felperes elsőfokú perköltségben való marasztalását.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 43.000 (negyvenháromezer) forint első- és másodfokú együttes perköltséget.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a Magyar Államnak - az illetékes állami adóhatóság felhívására - 55.000 (ötvenötezer) forint első- és másodfokú együttes eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

Az elsőfokú eljárás adatai szerint T.G. 2000. január 27. napján vásárolta meg az XXX-000 forgalmi rendszámú Mitsubishi Galant típusú személygépkocsit 2.650.000 forint vételár ellenében. T.G. 1998-ban a felperest a H, H sor 0. szám alatti lakóépület építésén az épület-bádogosmunkák elvégzésével bízta meg. A teljes munka és anyagköltség 829.400 forintos összegéből T.G. a felperesnek három részletben összesen 400.000 forintot fizetett meg. A fennmaradó 429.400 forint megfizetésére T.G. részéről nem került sor. A felperes feljelentése folytán a H Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztálya 136/2000. Bü. szám alatt csalás vétségének alapos gyanúja miatt indított büntető eljárást T.G.-vel szemben. A büntető eljárásban a nyomozó hatóság elrendelte a T.G. tulajdonában lévő XXX-000 forgalmi rendszámú, bordó színű Mitsubishi Galant személygépkocsi zár alá vételét. A határozat folytán Sz.G. sz. végrehajtó a 3.Vh.585/2000. számú foglalási jegyzőkönyvet készített és 2000. október 4-én a személygépkocsit a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény 103.§-a és 202.§-a alapján lefoglalta. T.G. a védője útján 2000. október 10-én panaszt nyújtott be e foglalással szemben. A panaszt a H Városi Ügyészség B.147/2000/5/I. számú határozatával jogerősen elutasította 2000. október 13-án. A H Városi Bíróság a 2001. február 2-án hozott 2.B.443/2000/3. számú ítéletével bűnösnek mondta ki T.G.-t 3 rb. csalás büntetében és ezért őt halmazati büntetésként egy év börtönre, mellékbüntetésül két év közügyektől eltiltásra ítélte. Kötelezte többek között a felperes magánfél javára 429.400 forint és annak 1998. augusztus 25. napjától a kifizetés napjáig terjedő időre járó mindenkori törvényes kamata megfizetésére. A másodfokon eljárt Cs Bíróság az 1.Bf.385/2001/3. számú ítéletével a felperes magánfél javára megítélt polgári jogi igény tekintetében az elsőfokú ítéletet helybenhagyta a polgári jogi igény jogcímét kártérítésre módosítva. A másodfokú büntető bíróság a felperesen kívül további két magánfél javára ítélte meg egyrészt 400.000 forint, másrészt 250.000 forint és ezeknek 1998. augusztus 25. napjától járó késedelmi kamatai megfizetésére irányuló polgári jogi igényt. A Mitsubishi Galant személygépkocsira elrendelt zár alá vétellel kapcsolatosan felhívta a magánfeleket, hogy amennyiben a teljesítési határidőtől számított 30 napon belül végrehajtást nem kérnek, a Sz Bírósági Végrehajtó által Vh.585/2000. szám alatt foganatosított zár alá vételt feloldja. A jogerős büntető ítéletet a felperes 2001. szeptember 27-én vette át.

A felperes 2001. október 8-án nyújtotta be a végrehajtás elrendelése iránti kérelmét a

H Városi Bírósághoz. Kérelmében feltüntette a jogerős büntető ítélet számát, a 429.400 forint tőke és kamatai megfizetésére irányuló követelést, valamint a végrehajtási lap 6/c. pontjában az ingóságok között feltüntette a XXX-000 forgalmi rendszámú Mitsubishi Galant típusú személygépkocsit azzal, hogy az a Sz Megyei Bírósági végrehajtó által Vh.585/2000. szám alatt lefoglalásra került és bűnügyi zárlat alatt áll, továbbá fellelhető. A végrehajtási lap 2001. december 3-án érkezett meg az alpereshez, mint illetékes végrehajtóhoz, aki azt 0039.ÖV.545/2001. számon vette lajstromba. Az alperes 2001. december 4-én közölte a felperessel a

végrehajtás várható költségét, amelyre 25.034 forint előleg megfizetését kérte a felperestől. A felperes a kért előleget megfizette, az 2001. december 17-én érkezett be az alperes pénztárába.

Az alperes 2001. december 23-án megkereste a Belügyminisztérium Adatfeldolgozó Hivatal Közlekedési Nyilvántartási Osztályát az XXX-000 forgalmi rendszámú Mitsubishi Galant típusú személygépkocsira vonatkozó adatok közlése végett. A 2002. január 21-én az alpereshez megérkezett válasz szerint a gépkocsi a forgalomból ki volt vonva, az 2000. január 27. napjától 2000. október 25. napjáig volt T.G. adós tulajdonában. Az alperes a gépjármű nyilvántartástól kapott tájékoztatást követően az adós egyéb vagyonára kísérelt meg végrehajtást vezetni, eredménytelenül. A Belügyminisztérium Adatfeldolgozó Nyilvántartó és Választási Hivatalának Közlekedési, Igazgatási és Nyilvántartó Főosztálya Közlekedési Nyilvántartó Osztálya 2002. április 25-én arról tájékoztatta az alperest, hogy a fenti gépjármű forgalomból történő kivonását a D Rendőrkapitányság Igazgatásrendészeti Osztálya 2000. október 17-én rendelte el 5/248-1/2000. számú határozatával. Tájékoztatása szerint a jármű 2000. október 25-én került B.P. tulajdonába a B Rt. javára szóló opcióval terhelt. Az adatközlés kitért B.P. személyi adataira és lakcímére is. Ezt követően 2004. január 6-ig újabb végrehajtási cselekmény fogantatására nem került sor. 2004. január 6-án az alperes ismételen foglalni próbált az adós egyéb vagyonából, ugyancsak eredménytelenül. Ez után 2009. március 24-ig újabb végrehajtási cselekmény fogantatására nem került sor, ekkor az alperes a B Egészségbiztosítási Pénztárat kereste meg az adós lakóhelyének és munkahelyének közlése végett.

A felperes 2010. április 22-én a Sz Nyomozó Ügyészségen feljelentést tett hivatali visszaélés büntette miatt a végrehajtási ügyében eljáró valamely hivatalos személy ellen, aki állítása szerint súlyos mulasztást követett el, ugyanis a kérelmére indult végrehajtási eljárást kilenc év alatt nem fejezték be, ami azzal a veszéllyel fenyegeti, hogy követelése behajthatatlan marad elévülés vagy a fedezet elenyészése folytán. A Sz Nyomozó Ügyészség a feljelentést bűncselekmény gyanújának hiányában elutasította az Ny.77/2010. számú határozatával. A T Főügyészség az M.I.B.859/2010/1-I. számú határozatával a feljelentést elutasító határozat ellen bejelentett panaszt elutasította. E határozat indokolásában rögzítésre került, hogy a H Rendőrkapitányság 136/2000. Bü. szám alatti határozatával az XXX-000 forgalmi rendszámú személygépkocsira elrendelt bűnügyi zárlat ideje alatt T.G. terhelt a zár alá vett gépkocsit jogellenesen elidegenítette 2000. október 25-én.

Az alperes 2010. június 30-án - megállapítva, hogy az adósnak nincs lefoglalható vagyontárgya, illetőleg a lefoglalt vagyontárgy értékesítése sikertelen volt - a végrehajtási eljárás szünetelését állapította meg a Vht.52.§-ának d) pontja alapján.

A felperes keresetében kérte az alperes kötelezését 1.093.321 forint és ennek a 2010. július 1. napjától a kifizetés napjáig terjedő időre a Ptk.301.§ (1) bekezdése szerint számított késedelmi kamatai megfizetésére. Keresetét a Ptk.349.§ (1)

bekezdésére alapította, előadva, hogy az alperes a Vht.53.§ (1) bekezdésének, a Be.171.§ (2) bekezdésének és a Btk.297.§ (1) bekezdésének a megsértésével államigazgatási jogkörben okozott kárt a felperesnek azzal, hogy őt sem a Mitsubishi Galant típusú gépkocsira vezetett végrehajtás sikertelenségéről, sem a tartozás fedezetéül szolgáló gépkocsi jogellenes elidegenítéséről nem értesítette és nem tett büntető feljelentést sem az adóssal szemben tartozás fedezetének elvonása miatt. Előadta, hogy amennyiben a gépkocsi jogellenes értékesítéséről kellő időben értesült volna, intézkedni tudott volna az elidegenítésre vonatkozó szerződés hatálytalanságának vagy semmisségének megállapítása iránt. A kellő időben megtett intézkedések a végrehajtási eljárást sikerre vihették volna. Kereseti tökekövetelése az adóstól követelt 429.400 forintból és ennek 2010. június 30. napjáig számított kamataiból, valamint költségeiből tevődött össze.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Azzal védekezett, hogy a végrehajtási ügyben folyamatosan intézkedett és minden szükséges intézkedést megtett. A kereset tárgyává tett autó vonatkozásában azt az adatot kapta, hogy az nem az adós tulajdona volt a végrehajtás megindításakor, így „nem volt mit lefoglalni”. A mulasztását annyiban elismerte, hogy az aktát nem zárta le és nem állapította meg a végrehajtás szünetelését. Hivatkozott azonban arra, hogy az ügyfélnek is joga van az aktába való betekintésre és érdeklődhöz az eljárás menetéről. Előadta, hogy a végrehajtási lapon a zár alá vétel valóban feltüntetésre került, de szakmai tapasztalata szerint „ha sok ingóságot vagy ingatlant feltüntetnek és azokat ő mind lefoglalná, akkor sorozatos törvénysértést követne el”. Hivatkozott arra, hogy kizárólag a végrehajtási lapot kapja meg, a bírósági határozatot, amely alapján azt kiállították, sohasem. Ennek nyomán megkereste a gépjármű nyilvántartót, ott pedig zár alá vétel nem volt feltüntetve.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította és kötelezte a felperest 65.600 forint eljárási illetéknek a Magyar Állam javára történő megfizetésére. Ítéletének indokolása szerint az alperes előtt már 2002. április 16-án nyilvánvaló kellett legyen a végrehajtás eredménytelensége, és meg kellett volna állapítania a végrehajtási eljárás szünetelését a Vht.52.§-ának *a)* pontja (helyesen feltehetőleg a *d)* pont) alapján, az erről készített jegyzőkönyvét pedig a Vht.53.§ (1) bekezdése szerint meg kellett volna küldenie a felperesnek. Álláspontja szerint azonban a végrehajtónak ez a mulasztása nem áll okozati összefüggésben a felperes károsodásával, ugyanis a gépjármű nyilvántartás adatai szerint a végrehajtási eljárás megindulásakor a kereset tárgyává tett Mitsubishi Galant típusú személygépkocsi már nem állt az adós tulajdonában, így az végrehajtás alá vonható sem volt. Nem zárta ki az elsőfokú bíróság annak lehetőségét, hogy ha a végrehajtás szünetelésének megállapításáról az alperes értesíti a felperest, a felperesnek lehetősége lett volna az ügyben további intézkedéseket tenni, azonban - az elsőfokú bíróság álláspontja szerint - a Vht.52.§-a, illetőleg az 53. és 54.§-ai nem írják elő kötelező erővel a végrehajtónak az eljárás szüneteltetését. Megállapítása szerint a fedezetül szolgáló gépjármű nem az alperes jogellenes magatartásával okozati összefüggésben tűnt el, illetőleg lett B.P. tulajdona már a lefoglalásról rendelkező határozat megszületését követően, ezért felelősség az alperest nem terheli.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes nyújtott be fellebbezést, kérve az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset teljesítését. Hivatkozott arra, hogy a gépkocsi lefoglalása nem a gépjármű nyilvántartásba való bejegyzéstől függ, hanem a foglalási jegyzőkönyv kiállításával megtörténik, erre pedig 2000. október 4-én került sor. Az alperesnek a foglalás tényéről nem a gépjármű nyilvántartásból kellett értesülnie, arról a végrehajtási lapon már megfelelő tájékoztatást kapott. Utalt a BH2002/362. számon közzétett eseti döntésre, amely szerint a gépkocsi - végrehajtási eljárás során történt - lefoglalása után kötött adásvételi szerződés érvénytelen. Hivatkozott e tekintetben a Vht.104.§ (3) bekezdésére is, amely szerint a lefoglalt ingóságon elidegenítési és terhelési tilalom áll fenn. Kifejtette azt az álláspontját, amely szerint a Vht.53.§-ának az (1) bekezdése nem lehetőségként, hanem kötelezettségként írja elő a végrehajtó számára a végrehajtás szünetelésének megállapítását, az erre vonatkozó jegyzőkönyv kiállítását és annak megküldését a felek részére. Kifejtette azt a véleményét is, hogy az alperest semmilyen jogszabályi rendelkezés nem akadályozta abban, hogy a joghatályosan lefoglalt gépkocsira - a gépjármű nyilvántartás tartalmától függetlenül - a végrehajtási eljárást tovább folytassa, a gépkocsit felkutassa és azt értékesítse. További törvénysértést követett el az alperes, amikor a felperest nem értesítette a gépkocsi jogellenes elidegenítéséről, nem készített jegyzőkönyvet a végrehajtási eljárás szüneteléséről és büntető feljelentést sem tett az adóssal szemben, holott arra hivatalos személyként köteles lett volna. Álláspontja szerint az alperes törvényt sértett akkor is, amikor öt évet meghaladóan nem végzett végrehajtási cselekményt és ezzel hagyta elévülni a felperes követelését. Véleménye szerint az alperesnek ezek a magatartásai külön-külön és összességükben is a felperes károsodására vezettek.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A fellebbezés alapos.

Az elsőfokú bíróság a jogvita eldöntése alapjául szolgáló tényeket túlnyomórészt helyesen állapította meg (csak a felperes és T.G. közötti jogviszony ismertetése történt helytelenül, ennek azonban a jogvita érdemi vizsgálata és eldöntése szempontjából jelentősége nem volt). E jogvita eldöntése alapjául szolgáló tényekből levont jogi következtetések tekintetében azonban a másodfokú bíróság véleménye eltér az elsőfokú bíróság álláspontjától.

A H Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztályának 136/2000. Bü. számú határozata alapján Sz.G. sz végrehajtó 2000. október 4-én foglalási jegyzőkönyvvel lefoglalta a T.G. tulajdonában álló XXX-000 forgalmi rendszámú Mitsubishi Galant típusú személygépkocsit a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (továbbiakban: Vht.) 103.§ és 202.§-a alapján. A Vht.202.§ (2) bekezdése értelmében a bűnügyi zárlatra a zárlatnak a szabályait kell megfelelően alkalmazni. A Vht.194.§ (1) bekezdése szerint az ingóság zárlatát elrendelő végzést a végrehajtó a helyszínen adja át az adósnak és egyúttal lefoglalja az ingóságot. T.G.

2000. október 10-én panasszal élt a foglalással szemben, tehát legkésőbb ezen a napon részére a foglalási jegyzőkönyv átadásra került. A Vht.104.§ (3) bekezdése alapján a lefoglalt ingóságon elidegenítési és terhelési tilalom áll fenn. Az elidegenítési és terhelési tilalom az ingóság lefoglalásával áll be, ez meggátolja a későbbi vevő tulajdonszerzését (EBH2005/1319.). A gépkocsi - végrehajtási eljárás során történt - lefoglalása után kötött adásvételi szerződés érvénytelen, így az a foglalás alóli feloldása iránti igényperre sem teremt kellő alapot (BH2002/362.).

Tévesen hivatkozott az alperes arra, hogy a fenti Mitsubishi Galant típusú személygépkocsi a végrehajtás megindításakor már nem volt az adós tulajdonában, így nem volt mit lefoglalni. Az alperesnek már ezt a vagyontárgyat nem kellett külön lefoglalnia, a lefoglalás korábban megtörtént bűnügyi zárlat elrendelése nyomán, ennek feloldására a későbbiekben sem került sor. A végrehajtást kérő felperes a végrehajtási lapon megfelelő tájékoztatást adott a végrehajtónak a bűnügyi zárlat elrendelésére vonatkozó adatokról. Az alperest semmi nem gátolta az erre vonatkozó hivatalos iratok beszerzésében, így a gépjármű nyilvántartás általa megismert adataival összevetve megállapíthatta volna a lefoglalt vagyontárgy jogtalan elidegenítésének a tényét és - a 2002. áprilisában kapott adatok alapján - megállapíthatta volna a lefoglalt vagyontárgy birtokosának személyét, személyi adatait, lakcímét és fellelhetette volna a vagyontárgyat. Ebben az esetben a bűnügyi zárlat elrendelésével megkezdett ingó végrehajtást a Vht. VI. fejezetében foglalt szabályok szerint megfelelően folytathatta volna. Pusztán erre az ingóságra vezetett végrehajtás - figyelemmel annak 2000. január végi 2.650.000 forintos forgalmi értékére, valamint arra, hogy a büntető eljárásban megítélt összes polgári jogi igény tökekövetelése ennek 40 %-át adta ki együttesen - valószínűsíthető lett volna a felperes teljes végrehajtási igényének a megtérülése.

Jogszabálysértően járt el az alperes akkor is, amikor a végrehajtás eredménytelenségére tekintettel a 2002. évben nem állapította meg a végrehajtás szünetelését és nem értesítette erről a felperest. Ebben az esetben ugyanis a felperesnek valóban lett volna lehetősége tájékozódni arról: miért eredménytelen a végrehajtás az elrendelt bűnügyi zárlat ellenére és ebben az esetben - a szükséges információk megszerzését követően - valóban intézkedhetett volna igényének az érvényesítése iránt többféle módon, akár az általa jelzett szerződés érvénytelenségének vagy hatálytalanságának megállapítására irányuló per megindításával is, amely - figyelemmel az e tekintetben állandó és következetes, a fent hivatkozott számú határozatokban is megnyilvánuló bírósági gyakorlatra - nagy valószínűséggel eredményre vezetett volna.

Az alperes a fenti mulasztásokon kívül 2004. január 6. és 2009. március 21. között semmilyen végrehajtási cselekményt nem foganatosított, ennek következtében pedig a Vht.57.§-a alapján a felperes végrehajtási joga elévült. A felperes most már valószínűsíthető eredményességgel valóban nem tudja érvényesíteni végrehajtási igényét.

A felperes a javára jogerősen megítélt polgári jogi igénye érvényesíthetőségétől az alperes törvénysértő mulasztásai következtében elesett. E kára megtérítésére köteles az alperes a Ptk.339.§ (1) bekezdése, 349.§ (1) és (3) bekezdése, valamint 355.§ (1) bekezdése alapján. Az nem volt vitás a peres felek között sem és az elsőfokú bíróság is megállapította, hogy a felperes a végrehajtó intézkedése, illetőleg annak mulasztása ellen a megfelelő jogorvoslati lehetőségeket igénybe vette, így a Ptk.349.§ (1) bekezdésében írt különös feltételnek eleget tett.

A felperes kereseti követelése meghatározásakor a jogerős büntető ítélettel javára megállapított polgári jogi igény kamatait tőkésítette 2010. június 30-ig, majd az így tőkésített kamatok után is késedelmi kamatot kívánt érvényesíteni az alperessel szemben. A bíróság a kamat tőkésítése és a kamatos kamatok megfizetésére irányuló kereseti követelés tekintetében nem találta megalapozottnak a keresetet. A felperes kára a részére jogerősen megítélt és végrehajtás során meg nem térült 429.400 forintból, annak kamataiból, valamint a végrehajtási eljárásban általa eredménytelenül előlegezett költségekből és annak kamataiból tevődik össze. Ennek megfizetésére kötelezte az ítéltábla az alperest a rendelkező részben foglaltak szerint. A másodfokú bíróság a kamatos kamatot, mint járulékos követelést leszámítva teljesítette a keresetet. A kamat mértékének számítása a Ptk.301.§ (1) bekezdésén, annak változó tartalmán és a 2004. évi CXXXV. törvény 134.§-án alapul.

A másodfokú bíróság döntése alapján az alperes pervesztes lett, így a Pp.78.§ (1) bekezdése alapján köteles az eljárás költségeinek a viselésére. A felperes jogi képviselőjével felmerült munkadíjat a bíróság a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdésének *a)* pontja, (5) bekezdése és 4/A.§-a alapján határozta meg, a megállapított jogi képviselői munkadíj az általános forgalmi adót magába foglalja. A per tárgyi illeték-feljegyzéses voltára figyelemmel az állam által előlegezett eljárási illeték összege mindkét fokon 27.500 forint volt, amelynek a megfizetésére a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése alapján köteles az alperes a Magyar Állam javára.

A másodfokú bíróság a fellebbezést a Pp.256/A.§-a (1) bekezdésének *f)* pontja és (3) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

P é c s , 2011. október 24.

dr. Szentpéteriné dr. Bán Erzsébet s.k. a tanács elnöke, dr. Döme Attila s.k. előadó bíró, dr. Kutasi Tünde s.k. bíró